Szerk. [illegible]
Salgótarján [illegible]
Tele[illegible] 58
Hirdetések milliméteres szabás szerint
Felelős szerkesztő: Sz[illegible]

A MUNKA

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Megjelenik: Szombaton.
Negyedévre 25.000 K
Postacsekk: 28.744 sz
Apróhirdetések: szavankint 1000 K., a legkisebb hirdetés 10,000 K.
Laptulajdonos: „A Munka" lapvállalat

IV. évfolyam. 25. szám. — Ára 3000 K — Salgótarján, 1926. junius hó 19

A hősök szobránál.

Ünnepi beszéd.
Elmondta: MOLNÁR LÁSZLÓ főgimnáziumi tanár.

„Szobor vagyok, de fáj minden tagom;
Érembe a vér forró kinja dul;
Tompán sajognak dermedt izmaim
Idegzetem küzd mozdulatlanul.
Szemeim előtt képek vonulnak el
A népemésztő harcok napiból.
Véráldozók a szent, örök jogért,
S bérért ölők éjszak csordáiból."

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Kedves tanulóifjuság!

A magyar nemzet ezeréves multjában oly sok megpróbáltatásnak, szenvedésnek, ritkán örömnek, legtöbbször mélységes bánatnak egymást felváltó korszakait különböztetjük meg. A hosszu és erős küzdelem acélossá edzette a magyar izmokat, a sokáig tartó szenvedés, a szebb jövőbe vetett remény és hit révén gyémánttá köszörülte a magyar lelket. A keletről ideszakadt maroknyi vándor magyar nép nagy és hatalmas nemzetté vált. Hazát alapitott, tejjel-mézzel folyó Kánaánban lakott; mig nem a gonosz szomszédai megfigyelték a fáradságos munka folytán megszerzett jólétet. Egyik háboru után a másikat inditották ellene, mig végre elérkezett a legnagyobb: a világháboru. Sok veszélyben megerősödött karral és az igazságban vetett még erősebb hittel szállott a magyar a harci sikra. Katona lett az egész ország. A gyermekek, a nők, az aggok, az itthon maradottak gondoskodtak arról, hogy a kint küzdő katonaság szükséget ne lásson. Puskák ropogása, gépfegyverek kattogása, ágyuk bömbölése, süvitő golyók, sistergő gránátok morajló zugása reszkettette meg rémesen a levegőt. Ó hányszor láttuk mi is, akik ott voltunk a pokloknak sötét mélységéből feljött, az állatias vadságoknak, a luciferi gonoszságnak emberi fantáziát meghaladó példáit. És amikor reszketett a levegő, remegett a föld, hasadoztak a doberdói sziklák, amikor az orosz sikság porhanyó földjét gránátok szántották, amikor az erdőknek fedezéket nyujtó százados fái halomra dőltek: ott állt rendületlenül a magyar katona! Jönnek a szuronyrohamok, igen sokszor szurony nélkül, ott van a szurony helyett a puskaagy. Heteken, hónapokon, éveken keresztül harcolt és zokszó nélkül türt; beállhatott a sötétség, zuhoghatott az eső, dühönghetett a szélvihar, bár tikkasztó volt a meleg, vagy velőt fagyasztott a hideg. Visztula Dnyeszter, Dunajec, egész Galicia, Bukovina, Kárpátok, Uzsok, Lengyelország, Limanova, Doberdo, Belgrád, Kragujevac, Montenegró, Albánia. Románia; ki tudná felsorolni mindazokat az országokat és helyeket, ahol a magyar katona vitézségéről hősmondák születtek?!...

Aztán bekövetkezett a hitszegő árulás. A magyar katonát legyőzni nem tudták, tehát álnok jelszavakkal, igérgetésekkel elszéditették, hogy kivehessék a kezéből a hősiesen tartott fegyvert. A világháboru pokoli koncertjéből 1918 októberében sokan hazatértek mellükön a megérdemelt kitüntetés számtalan jeleivel: Kedves tanulóifjuság, hősök ezek, akik előtt levett kalappal járj! — De sokakra — ki tudná megmondani mennyire — akik virággal diszitett vonatokon dalolva mentek ki édes hazánk szent rögeit megvédeni, csak a halál várt: ezek, — kiknek dicsőségéről az esti szellő is regél, amikor a sirjukon termett vadvirágokkal suttogva játszik, amikor a hold sárga· kisérteties fényt szór a nagy végtelenségbe, az égbenyuló havasokra, a völgykatlanoknak minden zugára és itt is — ott is széttaposott sirok között törik meg halvány sugara, — ezek már nem hősök — ezek a magyar haza szentjei, kiknek nevét kedves tanulóifjuság, imáidba foglald, — kiket csak örökzöld borostyán és hódolat illet...

De, — óh szörnyü végzet, — a józan emberek hátgerincén végigborzongott a kétségbeesés, mert a dicsőségesen borzalmas küzdelem után olyan állapotok következtek, melyekben a tengelyéből kifordult világ mindenfajta szédelgőjének, az erkölcsi törvények kitagadottjainak, a Lombroso tipusok képviselőinek uralmát kellett megérnünk! A vállán földet tartó Atlasz összerogyott a sulyos magyar globus alatt, megszünt az erkölcs gravitációs ereje és őrült rohanással vágtatott az erkölcsi megsemmisülés felé a magyar bolygó, melynek megállitója csak ez lehet: a tiszta erkölcs és ragyogó hazaszeretet. Ezekre ujból fel lehet épiteni a történelmi Magyarország boltiveit. A magyarságra uj honalapitás vár...

Hogy egy nép miképen állja meg helyét a maga történelmi hivatásának küzdelmeiben, s mekkora ellenállást tud tanusitani: az nem annyira attól függ, hogy mit tud, hanem, hogy mit hisz magáról. Erre a hitre sohasem volt nagyobb szükségünk, mint épen most. A mi magyar nemzedékünk akkora mélységbe zuhant, amelynek feneketlen sötétségébe alig hatolt be a napsugár, ahonan nem láthatja az ég vigasztaló kékjét és az élet boldog szépségeit. Amikor annyi hitványság és hazugság fölemelt fővel vonul végig a világ szinpadán, amikor az erőszak és az erkölcsi posvány diadalmenetet tart, akkor kedves tanuló ifju, tekints e szoborra és ez beléd hitet önt, a kötelességtudásra ösztönöz, megmutatja a tisztességnek és becsületnek utját. E szobor lelke összekapcsolódik a lelkeddel, összeömlik a rokonvér a rokonvérrel és érezni fogod, hogy amerre ő járt, ott kell neked is járnod, a szemedben láng gyulad a szeretet lángja és a posványban sinylődő lapos jelenből magas hegycsucsokon keresztül az erkölcsi nemesülés, a magyar vérbe oltott megváltó kegyelem szférájába jutsz.

Mit kell tehát tenned? — Siess a fuldokló ország segitségére. E hősök szobra nem a sorvadás és pusztulás csendes belenyugvását hirdeti. Meg kell szerezned azokat a képességeket és szellemi fegyvereket, melyek a mai viszonyok között biztositják Magyarország létezését. Ha megszüntünk előre törni, kezdődik a visszafejlődés és hanyatlás. Tanulj; emeld a nemzeti kulturát, növekedj lélekben és testi erőben is, mert a kultura megvédéséhez majd egyszer kard is kell! Hozz ebbe az ernyedt, fülledt légkörbe uj energiát. A mindenfajta hitelenség korában erős hitre, az idegkimerültség korában keménységre és gerincre van szükségünk.

Kedves tanulóifjuság! A világnak minden táján apáitok, testvéreitek rokonaitok gondozatlan sirján vadvirágok nőnek. Szivük, mely oly erősen dobogott értetek és a hazáért, idegen hantok alatt pihen; lelkünk: itt van e szoborban! Életüknek és haláluknak példája tanitson meg benneteket a fanatikus hazaszeretetre, serkentsen és intsen benneteket, hogy egy pillanatra sem tántorodjatok meg a kötelességtek

Salgótarján és vidéke őskorához.

Irta: Dr. DORNYAY BÉLA
négy vármegyei muzeum v. őre.

(Folytatás)

V. Kazár. Salgótarján városától délkeletre, légvonalban alig 5—6 kilométernyire fekszik az eredeti, szines, szép népviseletéről és ősrégi, kazár-származásunak mondott lakóiról hires Kazár község, mely mint kő- és bronz-kori lelőhely eddig ismeretlen volt az irodalomban. A néhány éve felvetődött régészeti leletei alapján azonban az is nevezetes helyet foglal el Nógrád-megye archaeológiájában. Régészeti jelentősége a közel jövőben megejtendő, behatóbb ásatások és tanulmányok révén, bizonyára még csak emelkedni fog.

Ugyanis a bazalttakaróval boritott Somlyahegy (587 m.) és a Kazár község (249 m.) között elterülő Szőlőverő-domb (344 m.) déli lábainál, vagyjs az u. n. Szőlőverő-alján!*! 1923, juniusában a Salgótarjáni Kőszénbánya R. T. egy uj bányatelepet létesitett, melynek Csacsinovits épitészmérnök ,vezette épitkezéseinél, a munkások több érdekes leletre bukkantak. A leletkörülményekről keveset ismerünk; amit mégis tudok róluk, azt is Dzsida József bányagondnoknak köszönhetem. A leletek jó része a bányaigazgatóság salgótarjáni gyüjteményébe került.

Nevezetesen az egyik tisztviselőlakás alapjainak ásásánál, 4 m. mélységben, egy — azóta elkallódott — ember koponya és néhány más csont hevert a tüzhelynyomok mellett. Ugyanitt 1) egy érdekes kis kőbaltát (I. tábla, fig. 12 a, 6) is találtak. Trapéz-alaku, foka felé kissé nyulánk. Szélesebb oldalainak mindketteje domborult, de mégis egyik inkább domboru, mint a másik, vagyis a balta kis ivben hajló éle kettősszántu. Világosszürke alapanyagu kőzetből (bazalt-féleség?) való, melybe számos sötétebb szemecske van elhintve. Helyi származásunak látszik ez az igen szép, jellegzetes és tanulságos alak, mely bizonyára a neolit-végéről (esetleg a bronzkor elejéről) való.

2) Kova-eszközök (3 drb.). Egyik tejopálra emlékeztet és a belőle letapintott darabok helyei jól kivehetők rajta. A középső-darab kalcedon-penge, egyik felén éles gerinccel s egyik élén jól kivehető és a használattól eredő, finom retouche-sal. A 3-dik, legkissebbik darab, faopálból van lepattintva. Minthogy a faopál Salgótarján környékén elég gyakori a miocén-kori rétegekben, azért ez utóbbi helyi eredetü lehet.

3) Állat-szobrocska, vörhenyesre égetett agyagból. Csak törzse és nyaka van meg, mig feje, farka és a 4 végtagja letöredeztek, de helyük igen jól kivehető (I. tábla, fig. 23.). Bizonyára gyermekjátékul v. amulettül szolgált s analógiáit a közeli Piling Várhegyéről jól ismerjük.

5. Lyukkal ellátottt fog (I. tabla, fig 7 a, b). Bizonyára Canina metszőfoga, melynek átfurása nagy gonddal készült. Felfüzve kétségtelenül ékszerül szolgált és pedig bizonyára a nyakon csüngött.

6) Csont ár (4·7 cm. hosszu), agancsból (?) hegyesre csiszolva (I. tábla, fig 3).

7) Nagy agyagpiramis; nem szabályos 6 oldalu kup, nem finoman iszapolt agyagból vörösre égetve. Hegyesedő része felé 10—15 mm. átmérőjü lyukkal. Mag. 19 cm, talp széles. 11 és 9 cm, sulya 1 kg. 90 dekka. Analógiáit a közeli pitinyi és gombai őstelepről s a távoli lengyeli és somlói őstelepről ismerjük. Már Rómer F. szerint (Műrégész, kalauz, I. r. ősk. mürég. Pest, 1866, p. 20. fig. 30. és p. 39.) némelyek háló-, mások szövőszék-sulyoknak vélik. Szövőszeg-nehezékek voltak, melyek a kőkori telepek elmaradhatatlan jelenségei az orsógombokkal együtt.

8) Nagy orsó-gomb, kissé vörhenyesre, de gyengén égetett agyagból. (I. tábla, fig. 20.) Felső és alsó kupjai elég magasak. Mag. 4·5 cm, széles. 5·5—6 cm. közepén 1 cm. széles lyukkal.

Az épületek alapjainak ásásánál 9) egy hatalmas urnát (II. tábla, fig. 7.) is találtak. Feketére van égetve, 2 füle letört; kiszélesedik a közepén. Mag. 46 cm, feneke 12·5 cm, kissé kiöblösödő szája pedig 20 cm, széles. A legjobban — kb. 36 cm-re — kiszélesedő részén néhány bütyökkel is van diszitve. Jellegzetes, nem korongon készült, bronzkori urna, bár a töredékes csontmaradványokon stb. kivül, bronzot sajnos nem tartalmazott. Volt azonban benne 10) egy letört fülü, igen durván alakitott és égetett csésze; mag. 9 cm. öblös szája 10 cm., feneke pedig 6·5 cm. széles, (II. tábla, fig. 6.)

11) kétfülü bögre (II. tábla, fig. 3.) A fülek körül, a felső széle alatt, kissé bemélyedő rész fut körül. A fülek között középen bütyökszerü kidudorodás. Durván iszapolt agyagból van feketés szürkére égetve. Majd ¼ része hiányzik. akárcsak az előbbi, ez is korong nélkül készült.

12) Háromszögü, sorozatos bemélyedésekkel és ugyanilyen kiemelkedésekkel, tehát negativ és pozitiv háromszögü tereccskékel diszitett cserépdarab (I. tábla, fig. 21.); 2 keskenyebb oldala sima, a diszitésekkel ellentétes lapos oldalán pedig letört fül helye látszik.

13) Feketére égetett, 1·5 cm. vastag cserépdarab; egyik oldala sima, másik pedig, bizonyára durva-szövettől eredő benyomkodás folytán, szabályos és apró-szemü hálóhoz hasonló rajzolatot mutat.

14) Négyszögletes, 4·5x7 cm alapterületü és 4.8 cm. magasságu, felül teljesen nyilt-szàju edényféle, feketére égetett agyagból. (II. tábla, fig. 4 a, 6). Alsó és felső szélein kettős bevágásu szalag vonul végig, függélyes rovátkákkal. A 2 szalag közötti teret, mind a 4 oldalon, zegzugos bevágások diszitik. Az edényke 4 alsó és 4 felső sarkán is, függélyes irányu lyukak voltak, amelyekbe zsinórt v. fémhuzalt füzve, az edénykét felfügeszthették. Két alsó lyuk még teljes épségben van, a többinek csak jól kivehető helyei, illetve a belőlük lefutó kis csatornák láthatók. Mi célra szolgálhatott az edényke, nem tudom; talán öntötégely lehetett?

Fent a Szőlőverő oldalain és tetején bronzkori földvár lehetet, amit az elég jól kivehető, demár ifelszántott sáncárkok helyei és bronzkor régiségei bizonyitanak. Innét származik 15) egy igen érdekes, de szokatlan alaku bronztü (I. tábla, fig. 25.) és rengeteg cserépedény töredéken kivül két szép átfurt agancsszerszám 16) hegyesvégü kisebb lyukkal (I. tábla, fig. 1 és 17) tompább végü, zömökebb és nagyobb nyéllyukkal biró agancsszerszám. (I. tábla, fig. 2.) 18) Szürőedény töredéke, 8 épen megmaradt, 3—4 mm-es lyukkal. Kubinyi ugyanilyet ir le, Lapujtőről.

Kazár neolit- és bronzkori leleteit eddigelé nem igen lehet különválasztani. Ezt is csak a további rendszeres ásatásoktól remélhetjük.

(folyt. köv.)

*) A szőlőből ma már hirmondó sem maradt itt!

teljesitésében és a tiszta erkölcs követésében. — És Ti felnőttek, tarjániak! Titeket is figyelmeztet e szobor. Csak addig ünnepeljétek hangos ünnepléssel az ő emléküket, amig nincs okotok szégyenkezve pirulni árnyaik felidézésénél, mert ők a multban eszmét és irányt jelentettek mindhalálig.

Katonák! Kezetekben a puska és a becsület jelképe a zászló: vigyázatok, a luciferi gonoszság ki ne csavarja még egyszer a kezeitekből! Ha majd eljön — ugy hiszem, nemsokára — a magyarok nagy ünnepe, véresen és megtépetten visszahozhatjátok a zászlót e szobor elé, de becstelenül — soha! Mert:

Sehonnai bitang ember,
Ki, majd ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete!

A községek feladata a gümőkor elleni küzdelemben.

A gümőkór leküzdésére irányuló mozgalom legjelentősebb intézménye volt régebben a szanatórium, mely széles keretek között próbálta kitüzött célját elérni.

Mióta azonban a tuberkulózis okozója ismeretes, a betegség elleni küzdelem nem állhat meg a már kitört baj gyógyitásánál, hanem a megelőzésre törekszik. Ha a gümőkór elleni harcot ebből a szempontból tekintjük, akkor a problémák egész tömege merül fel és vár megoldásra.

A tuberkulózis elleni küzdelem ma már nemcsak a beteg embert tartja szem előtt, hanem voltaképen mindenkire kiterjeszti tervszerü cselekvését. Ez a körülmény az oka, hogy a feladat elvégzését nem lehet ma már egyik, vagy másik faktorra háritani, hanem valamennyi faktornak válivetett és céltudatos együttmüködése hozhat ezen a téren komoly eredményt. Ezen együttmüködésen belül minden tényező megtalálhatja a maga feladatát és ennek megfelelően kell, hogy elvégezze kötelességét.

A problémák eme tömegében mai viszonyok között mi a községek és városok feladata? mi az, amit módjukban van elvégezni, ahogyan azt az egyéb tényezők, állam, társadalom, munkáspénztárak stb. adott helyzetüknél fogva nem birnák olyan jól megoldani?

Első helyre kell, hogy állitsuk a tüdőbeteggondozó intézetek szervezését, mert ezek olyan intézmények, melyek szükebb körzetben az összes, a gümőkór elleni küzdelem céljait szolgáló, más intézmények létesitését és az illető körzetének magában a gümőkór elleni országos küzdelembe való kapcsolását is el kell, hogy végezzék.

A tüdőbeteggondozó intézetben minden község olyan szakértő szervet nyer, amely megrajzolja részére a küzdelem helyi tervrajzát és résztvesz annak egyes fázisainak kiépitésében. A háboru utáni sulyos viszonyok még kiterjesztették ezt a célkitüzést, mert olyan problémák tódultak előtérbe, amelyek sokkal sürgetőbbek, mint az előbb emlitettek.

A béke boldog éveiben például vajmi könnyü volt megoldanunk egy-egy tüdőbeteg elhelyezésének kérdését. 15—20 koronáért béreltünk a fertőző egyén részére külön szobát, elhelyeztük ott és ellenőriztük. Ma, sajnos, sem betegnek sem egészségesnek nem tudunk sok esetben hajlékot szerezni és sokszor 6—8 tagból álló család legprimitivebb elhelyezése is lehetetlen. Ilyen körülmények között a tuberkulózis elleni küzdelemből a városokra háramló legfontosabb feladat a lakáskérdés minden eszközzel való megoldása. Addig is azonban, amig rendszeres épitkezés utján az egyedül természetes és megfelelő megoldás bekövetkezik, oly átmeneti intézkedések szükségesek, melyek tekintettel vannak a gümőkór nagy jelentőségére. A megürülő lakás kiutalásánál, mint tekintethe veendő szempont kell, hogy szerepeljen a veszélyeztetett családtagok és a megmenthető betegek érdeke és kiutalás sorrendjében kell, hogy döntő szava legyen a tüdőbeteggondozó-intézet szakvéleményének.

Az uj kislakásépitő akció folyamán állandóan figyelemmel kell lennünk, hogy ezeknek várható lakói között nagyon gyakran fog szerepelni gümőkóros és ezekre való tekintettel az épületek létesitésénél aránylag csekély költséggel elérhető fedett tornácról, megfelelő kis előkerttel, már jólelőre gondoskodás történjék.

Bármily nagy akadályok tornyosulnak ma a lakásoknak megfelelelő számban való létesitése elé és pénzügyi okokkal bármennyire magyarázhatók és menthetők ezek, a tuberkulózis elleni küzdelem mégis megkivánja, hogy minél több történjék a sulyos helyzet megoldására.

Klárik „elvtárs" Mátraszelén.

E község részére mahonap külön, önálló rovatot kell a Munka cimü lapban nyitni, mert ez a község lassanként vezetőszerepet ragad magához s megmutatja a többi járásbeli községnek is, hogy a tespedés, a szocialisták buta terrorja lenyügözi a haladni, röpülni, megujhódni vágyó lelkeket s koporsóba zárja a feltámadásnak a reményét is.

Junius 13.-án Králik Ferenc és Kéthly Anna elvtársak beszámolni jöttek Mátraszelére- gondolván, hogy egy héttel ezelőtt ott járt a főispán, oft járt a vármegye vezetősége s a hősök szobrának leleplezése alkalmával lefolyt, minden lelket és szivet megragadó nagyszerü ünnepély erkölcsi hatását ördögi aljassággal tönkre akarták tenni, meg akarták semmisiteni.

Nem találunk szavakat, kifejezéseket erre a tapintatlan durvaságra, mert a polgári társadalom, a hazafiasan gondolkozó polgárok a multban rendezett szocialista gyülések után még csak nem is gondoltak ilyen aljas eszközökre és fegyverekre, de elvégre a tisztes érzelmü polgárok türelme is elfogy s olyan eszközöket használ, amely a célnak megfelel.

Mátraszele község népe megmutatta, hogy a multban oly igen jól bevált terrortól nem fél, azzal kész szembeszállani s a jövőben állandóan résen lesz.

Hiszen elegendő a legutóbbi nemzetgyülési képviselő-választásokra visszagondolni, amikor soha nem látott, gyanus alakok járták végig a községeket s gyujtogatással, gyilkossággal fenyegették meg a szavazókat, hanem a világot megváltó zsidó szociáldemokraták zászlaját segitik előre vinni. A szegény félrevezetett munkás, a megfélemlitett gazda felült ennek a gyáva, sötétben dolgozó terrornak. A járásnak többségben levő becsületesen gondolkozó polgári társadalma elbukott, a választó kerület a szocik birtokába került.

De helyesen jegyezte meg a mátraszelei lélekemelő ünnepélyen a vármegye feje, hogy ez a nagyszerü ünnepély a felébredés hajnalhasadása. Mátraszele következetes maradt, a hozzája füzött reményekben senki sem csalódhatik.

Egy pár szerencsétlen megkötyagosodott munkás polgártársunk zöldgalyakból primitiv diadalkaput emelt s a kivonult jánosaknai bányatelepi munkások egetverő éljenzése közben bevonult Klárik Ferenc és Kéthly Anna, valamint Deutscher Károly elvtárs. Zeneszó nem fogadta őket, a fuvós zenekar a közreműködést megtagadta.

Éles István mátraszelei kisgazda, aki egy negyed nemesi teleknek a tulajdonosa, 16 éves nevelt leányával csokrot nyujtatott az elvtársaknak s Tóth matyi Sándor köszénbányász áradozó örömmel fogadta a „megváltókat."

Mátraszele népe ettől a fényes ünnepségtől távolmaradt, a szövetkezet előtti térségen alig volt 50 – 60 ember. Ezek is mind a telepekről rekrutálódtak. A többiek messziről nézték a tulnyomóan idegenekből álló társaság erőlködését.

Majd felvonultak az ébredők is és ezek közbeszólásaira olyan éktelen lárma és orditozás tört ki, hogy ott többé a rendet fenntartani nem lehetett.

A hatóságot képviselő jegyző szavai, figyelmeztetései teljesen elvesztek az óriási zürzavarban s mikor már fenyegetően lépett fel a jánosaknai munkásság, Csekey Sándor kazári jegyző, nehogy ott esetleg fegyverhasználatra kerüljön a sor, a gyülést feloszlatta.

Természetesen a Népszava junius 15-iki száma kéjeleg a hazugságok özönében s olyan szinben állitja be a mátraszelei beszámolót, amely valóságos diadalmenete volt a két budapesti nemzetgyülési képviselőnek.

Akik ott voltak, azok bizonyithatják, hogy a három elvtárs igyekezett discreten kivonulni onnan, nehogy valami baj érje őket!

Elvtársak! Be kell látni, hogy Mátraszele elveszett terénum — itt nem lehet bolondgombákat beadni a tisztességes magyar népnek. Ha a jánosaknai munkások be nem hozzák Mátraszelére, nem fogadja ott a képviselőket 10—12 embernél több. A telepi munkások mindig előjárnak — ezek képviselik a szocik elitjét. Ezek mindenre kaphatók — nem ugy azonban a községbeliek.

Elvégre furcsának találja az ember, hogy épen Mátraszelére tüzte ki Klárik Ferenc a beszámolóját, mikor tudhatta, hogy ott nem fogják meghallgatni. — Vajjon mit szólnának az elvtársak ahhoz, ha egy kormánypárti képviselő Salgótarjánba, vagy Tatabányára, vagy egy másik igen exponált szoci központba tüzné ki a beszámoló beszédet! Nemde ott is méltó felháborodást váltana ez ki?. —

Számolni kell azzal is az elvtársaknak, hogy a józanul gondolkodó, tisztességes érzelmü magyar nép lelkében egy tisztulási folyamat indult meg, amikor a nemzetköziséggel, az istentelenséggel, a destrukcióval szemben az Isten, Haza és Király magasztos és szent érzelmei szállják meg a lelkeket, mert csak e szent érzelmek birtokában lehet magyar jövő, csak ezek segithetik elő az epedve várt feltámadást! A másik uton haladva enyészet, pusztulás, halál vár a nemzetre. —

Mátraszele gerinces népének példája szolgáljon irányitásul a járás többi községeinek is, mert mégis csak arcpiritó a járás többségben levő földmives népére, hogy itt nem kisgazda képviselő képviseli a nemzetgyülésben a nép érdekét, hanem a szegény munkásnép nyakán ülő s ezeket félrevezető destrukció. — A mátraszelei eset fényes példája annak, hogy a hazafias érzés nem fél a terrortól, ezt semmibe sem veszi s minden pokolkon keresztül tör az igazság felé! —

A Népszava junius 15iki számában foglalt valótlanságok jellemzik az elvtársak eszközeit. — Mindig és mindenhol csak hazugság, valótlanság! Nem gondolják, hogy ezzel nem sokra lehet menni! Jaj azoknak az elveknek, jaj annak a politikai iránynak, amely csak hazugságon épült fel s csak a hazugság és valótlanság képezi az alapját. — Ezt bizonyára elsepri az idők szele és Mátraszele. —

Hirek és különfélék.

A kormányzó ur Őfőméltóságának születésnapja *Junius 18-án ünnepelte a Csonka Haza: Nagybányai viléz Horthy Miklós, kormányzónak a születésnapját. Nagy ünnepe ez a nemzetnek, mert az agyongyötört, kifosztott, kifáradt ország a biztos megsemmisülés elé nézett akkor, amikor a kivdló tengerész-parancsnok sharkáns egyénisége feltünt a szegedi horizonton s a magyarok sötétfelhős egén a remény hajnalhasadása pirkadt. A neve már akkor fogalommá vált s a történelmé volt, amikor az otrantói nagy tengeri csatában ontotta drága magyar vérét a magyar tengerért, melyet, ha az alvilág luciferi rafinériája elragadt is tőlünk, nem csüggedünk, mert érezzük, hogy ez csak átmeneti állapot, mely meg fog szünni még Horthy Miklós életében, csak imádkozzunk a kormányzóért, hogy minden vágya, terve sikerüljön! Fehér lovon be fog vonulni, Kassa, Pozsony, Temesvár elraboli városokba! De ő ehhez csak egyet kér: a magyar összetartást!* (A kormányzó születésnapjan városunkban nagy ünnep van, szentelik az uj kaszárnyát, melyről részletesebben alább emlékezünk meg.)

Halálozás. Pap Gyula acélgyári munkás 37 éves korában agyhártyagyulladásban 2 napi szenvedés után meghalt. A harctéren szerzett betegséggel küzdött a fiatal szervezet, mig végre vőlegény korában, két héttel esküvője előtt győzedelmeskedett a kór s a lábnal megkezdődött fájdalmak hamarosan az agyvelőig értek s megölték a fiatal munkást. Temetése, melyet Horváth László r. k. s. lelkész végzett nagy részvét mellet folyt le f. hó 13.-án délután. Gyászdalokat adott elő az acélgyári Olvasóegylet dalárdája, a szociáldemokrata dalárda és az acélgyári zenekar.

Utolsó önképzőkör a polgáriban. Vasárnap, f. hó 6.-án tartotta a polgári iskolai Önképzőkör utolsó ülését. Az érdeklődő közönség szinültig megtöltötte a tornatermet. Ott voltunk, szeretettel néztük végig a tartalmas müsort és boldog megelégedéssel távoztunk. Egy darab napsugaras, vidám gyermekvilág derüjét láttuk, amely át van itatva mélyen a hazaszeretet, a megalkuvást nem ismerő büszke magyarság érzésével! Hála és köszönet illesse ezért az Igazgató urat és a vezető tanári kart. A müsor komoly részét a 3 felv. irredenta szinmü: „Pongrácz Kató" képviselte. Az együttes jól volt megválasztva, az itt-ott feltünedező, elkerülhetetlen bibák csak kedvesebbé tették a hatást. A sok vidám, ragyogószemü leány lelkesedése ellenállhatatlan erővel ragadta a hallgatóság lelkét, a hazafiság és a mély hit a jövő szabadságban pedig meghatott. A szereplők közül jó volt: Pongrácz Kató (Németh Judit) Gyulayné (Révai Erzsike) Bacsilla tanárnő (Kozár Kató) és Iskola szolga (Kádár I.) akik igen otthonosan és zavar nélkül mozogtak a szinpadon. Az előadás fénypontja Gurszky Olga szavalata volt, aki a „Rákóczi Ferenc Rodostóban" c. melodrámát szavalta Malinovics Alice gyönyörü zongorakiséretében. Mindketten rutinirozott előadók, akik tökéletes müvészi hatást tudnak kiváltani. Percekig zugott a taps, a szavalót háromszor hivták a függöny elé. A „Táncóra" c. kis bohózat alakjait nagyszerüen karakterizálta: Breier, Malinovics, Zorkóczy, Veigner és Hunyár. Igen szép volt még Kozár Kató „Nyitány"-a, stilusosan szokatlan technikával játszva. Virág I. szavalta Végvári: „Eredj ha tudsz" c. költeményét, végül Kozár Kató zárószavai után a közönség azzal a harmonikus tudattal lelkében oszlott szét, hogy hála Istennek, ebben a szanált, bélistás keserü világban is van még egészséges, hamisithatatlan gyermekkedély, amely helyesen szeretve, a legsötétebb, fenyegető szomoruság-árnyon is győzedelmeskedik. Gratulálunk, csak tovább ezen az uton!

Egy ébredő begyéből A főuton nemrég bezárult egy keresztény üzlet s ajtaja fölé a régi helyébe egy zsidó cégtábla akasztódott fel.. Egy goj tehát gájdeszbe került. Mily nagy öröm lett Izraelben. Egy szaporabeszédü zsidó igy lelkesedett: „Vigyázzatok gojok! Igy fog járni egy éven belül minden keresztény. Igaz, hogy ez a bizonyos zsidó, amint mondják bolond. De azt a kutyafáját, ha egy bolond zsidó is igy mer beszélni, min töri a fejét a többi nem bolond zsidó?! — Fentemlitett bolond zsidó még azt is mondta, hogy az itteni zsidó ifjak megalakitották az ébredő zsidók egyesületét. Ismertetőjel a ludtalpon kivül, fehérselyem zsebkendő a, „Mógen-Dóvid"-dal. No ébredő magyarok. Nem verrasztunk egyedül ő m. s. f.

A helybeli reálgymnázium növendékei érettségi vizsgája Ujpesten a következő eredménnyel végződött: Jó érett: Almási Géza; érettek Botár László, Dénes Andor, Ráthonyi Ákos és Fekete Alfréd. Utóbbi magyar dolgozata mértéken felüli volt. Javitó érettségire 2 növendéket utasitottak egy-egy tárgyból.

Keresztényszocialista népgyülés lesz Baglyason, f. hó 20.-án délelőtt 11 órakor, amelyet tábori mise és szentbeszéd előz meg 10 órakor. A népgyülés szónoka Rohály központi titkár. Ugyancsak 20.-án délután 4 órakor értekezlet Salgón.

Értesités. Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesiteni, hogy a város tulajdonát képező Sportliget vendéglőt és uszodát f. hó 20-án, vasárnap megnyitom. Főtörekvésem lesz, hogy vendégeimet minden tekintetben kielégitve, ezen gyönyörü helyet a n. é. közönség kedvenc szórakozó helyévé tegyem. Becses pártfogást és tömeges látogatást kér, tisztelettel Tóth István vendéglős. Salgótarján, 1926. évi junius hó.

Meghivó. A salgótarjáni III. körz. áll. el. iskola növendékei f. hó 20-án d. u. 6 órai kezdettel a Vadászszálló nagytermében a szegény tanulók tanszereinek beszerzésére, jótékonycélu szinelőadást rendez, melyre az érdeklődő szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghivja a rendezőség. Belépődij: I. hely 15.000 K. II. hely 10.000 K. és állóhely 5000 kor. Bejárat a Vadászszálló nagy kapuján.

Épitik a Katolikus Kört.

Hosszas vajudás után végre julius első napjaiban megkezdik a helybeli Kat. Olvasókör uj és minden igényeket kielégitő székházának a felépitését.

A kérdés megoldása nagyon nehéz volt. Akik az épitést előkészitő munkáktól távol állottak, azok nem is sejtik, hogy mit jelent a szükséges tőke hiányában, egy közel 700 milliós épitkezést felelősségteljesen és becsületesen lebonyolitani. Sokan — bár hihető, hogy jóhiszeműen, — kritizáltak, gáncsoskodtak, néhány kevésbé jóhiszemü, komolytalan egyén pedig alaptalanul gyanusitgatta a Kör sáfárait. De csak igen kevés volt, aki igaz keresztény megértéssel átlátta és megértette a nemes célért dolgozók önzetlen erőfeszitéseit és nagylelkü adománynyal jött azok segitségére. Akadtak ilyenek is, de el kell ismernünk, hogy inkább a jólelkü szerény munkásnép köréből. Ezek szent lelkesedésükben a mai nehéz viszonyoktól nem csüggesztve maguktól és családjuktól vonták meg a legszükségesebbeket, hogy felépülhessen az a kedves Otthon, mely a keresztény magyar társas életnek, sok nemes gondolatnak, egészséges társadalmi megmozdulásnak lesz a csiráztatója és melengető hajléka. Meg kell azonban vallanunk, hogy sajnálattal nélkülözi a Kör vezetősége mindezideig nemes munkájában azoknak a támogatását, kik katolikus magyarnak születtek ugyan, de kevés, vagy semmi érdeklődést nem mutatnak vallásos és hazafias ügyek iránt. Bőséges anyagi erővel rendelkeznek, magas müveltségük és még magasabb jövedelmük van, azért a keresztény magyar társadalom joggal elvárhatná, hogy több megértést tanusitsanak olyan intézmények iránt, melyek természetüknél fogva hivatva vannak arra, hogy sok erkölcsi és anyagi nyomorusággal mégvert városunkban nemes keresztény elvek alapján több békét, boldogságot és törhetetlen hazafias hüséget fakasszon.

Itt dicséretes kivételeként kell megemlitenünk városunk legnagyobb földesurát, ki gavallérosan jó néhány millióval jött az intézmény segitségére. Ugyanakkor ridegen elzárkóznak a nagyvállalatok, melyeknek egyike 32 milliárdot osztott ki a boldog részvényesek s főkép az igazgatóság kisded körében, mely horribilis összeget legnagyobb részben a tarján és vidéki munkásság verejtéke gyöngyözte ki számukra. Mikor nincs egy garasuk a saját munkásaikból alakult hazafias keresztény intézmény támogatására, ugyanakkor a zsidó tőke titkos csatlósát, a szocialdemokra taszervezetet számolatlan milliók erejéig segitik. — Okuljunk ebből a jövőrel

Valamennyien pedig jóérzésü magyarok, szegények és tehetősek, iparkodjunk megérteni ésszel és szivvel a társas élet szükségét, egymás igényeit, emberi jogait, magasabb kulturális lelki és hazafias törekvéseit s mindezt jól felfogott közös érdekünk gyanánt önzetlen áldozatos lélekkel szolgáljuk. Mert ezek elől ridegen elzárkózni, a hazafias társadalmi kötelességek elmulasztásának sulyos vádja nélkül nem lehet.

Node nem vádolni akarunk! Hisszük, hogy megmozdul a lélek, mert nem halt meg a leányzó, csak alszik, alszik egyelőre az érzéketlenség letargiájában. De komolyan bizunk benne, hogy felébred és értékes erkölcsi s anyagi támogatásával a jótakarók, az önzetlenek támogatására fog jönni. —

Egyébként elmondhatjuk, hogy az épitkezés tulajdonképen létrehozója és sürgetője nem más, mint az országszerte mindjobban megerősödő nemzeti és keresztény gondolat, melynek a Kör vezetőségéből nyolc-tiz ember lelkes megértője és felkarolója lett. Szent lelkesedéssel agitáltak szóval és irásban komoly ügyük mellett. Szavaik visszhangra találtak a vármegye kitünő főispánjánál, agilis polgármesterünknél, nemkülönben a lelkes magyar müszaki és adóügyi tanácsnokoknál, kik értékes támogatással lenditették a megvalósulás felé az épitkezés ügyét. Hasonló elismerés illeti meg Kilczer Béla épitészt, ki alapos képzettséggel és sok munkával készitette elő az épités müszaki részét.

Az érdeklődő közönség teljes tájékoztatására azonban el kell árulnunk valamit. Kilczer épitész kitünő tervét, mely a legkényesebb igényeket is kielégiti, mely gondoskodik a ker. magyar társa, dalom minden rétegének megfelelő izléses, sőt fényes Otthonról melyet egyelőre csak részben tudjunk megvalósitani az anyagiak hiánya miatt. Fel fog épülni a diszterem kitünő felszereléssel 11x17 méteres méretteI, de a társalgóhelyiségek megvalósitása a jobb jövőre marad. Bevalljuk, az épitkezés igy csonka és befejezetlen lesz és hátrányára lesz a köri élet kifejlődésének. De mi éppen ebbe bizunk, hogy a Ker. magyar társadalom be fogja látni ezt és saját Otthona felépitésére nagylelküen összefogja adni a még hiányzó 200 milliót. A Kör vezetősége az elutasitástól való félelem miatt már kérni nem akar, bizik a megértés felébredésében, mely alapos tápot nyerhet a jul. 1-én megindulo komoly munkában.

A Munka a maga részéről a ker. magyarság szeretö megértését és áldozatkészségét kéri, hogy nemes lélekkel menjenek segitségére a lelkes köri vezetőknek a nemes eszme megvalósitásában.

r. n.

„A cigány" c. eredeti népszinmü került 13.-án este szinre a Róm. Kath. Olvasókörben, a Ker. Szoc. Vasasgárda közreműködésével. A nagy igyekezettel előadott szindarab szereplői közül a Zsiga cigányt személyesitő Laczkó János kellemes hangjával és kitünő játékával tünt ki. A többi szereplők is nagy igyekezettel töltötték be szerepüket, csak nagy kár volt, hogy a darabban előforduló énekszámokat nem a kath. kör. teljes zenekara kisérte, amely kitünően játszott egész este.

Városi közgyülés. Folyó hó 16-án szokatlanul nagy látogatottság mellett folyt le a városi közgyülés. Tárgyai között első helyen állott az a javaslat, hogy a május 30-án diszpolgárokká választott Vass József miniszter és Dr. Sztranyavszky Sándor főispán kéressenek fel diszokleveleiknek itt a helyszinén, ünnepélyes keretek között való átvételére, amit örömmel fogadott el a közgyülés. Fontosabb tárgyak voltak az árvizkárok, az árvizek elleni védekezés céljából a kapás területek befásitása, magánosok és tisztviselők épitkezési állami kölcsönből. A Forgács utcai lakósok régi kérelme teljesül a villamos világitási vezeték meghosszabitásával, amit sürgősen kell végrehajtani. Az uj vágóhid ajánlatai feletti döntést további adatok beszerzése céljából levették napirendről. A Menház utca torkolatának rendezése az uj vasuti utátjáróval együtt haladást és főként a kocsitulajdonosoknak egyuttal örömet is jelent Egyéb jelentéktelen tárgyak mellett az uj vásárok ügye okozott némi izgalmat, mivel itt a kereskedői és iparos érdekek ütköztek össze. Előbbiek győztek, bár sympatiánk utóbbiak mellett volt. Megemlitendő és a közönséget érdeklő határozat volt a városházán a hivatalos óráknak a nyári hónapokban való megváltoztatása d. e. 8—12, d. u. 2—4 óra közötti időre.

Értesités. A salgótarjáni II. körzeti áll. leány és fiu- iskola, valamint a városi iparostanonciskola növendékeinek rajzaiból, slöjd tárgyaiból és ipari munkáiból kiállitást rendezett a tantestület. A szülők, a mesterek és az érdeklődők figyelmét ez uton hivja fel a tantestület. — A kiállitás megtekinthető a fiu-iskola különálló termében.

Kiállitás az acélgyári iskolában. Az évzáró vizsgálatok alkalmából, a szülők és a tanügyek iránt érdeklődő közönség részére az elemi és iparostanulók rajzai, nőikézimunka és szlöjdkészitményeiből sikerült, nivós kiállitást rendezett a tantestület. A 6 éves kisgyermekek első ösztönös alkotásaitól, a 18 éves ifjak szakszerü munkájáig, mindent megtalálhatunk itt tervszerü csoportositásban, mely szépen feltünteti a tanulók munka és alkotóképességének fokozatos fejlődését. Az iskolában való munkára-nevelés szegény elárvult hazánk felépitésére, munkaszerető, alkotóképes generáció felnevelését szolgálja. Ez a munka figyelmet és szerető érdeklődést érdemel, miért is a rendező testület a kiállitás megtekintésére hivja fel az érdeklődőket. Megtekinthető 29-ig d. e. 10—12-ig.

Acélgyári Iskola Igazgatóság.

Elköltözés miatt, teljesen uj butor, uriszoba, ebédlő, hálószoba azonnal eladó. Tulajdonossal telefonon lehet értekozni, közelebbitt a kiadóhivatalban.

A Magyarországi Kárpát-Egyesület helybeli osztálya junius hó 27-én Szilvásköre kirándulást rendez. Találkozás az Acélgyár salgói kapujánál reggel 7 órakor, onnan indulás 7 óra 15 perckor a salgói fogaskerekü vasuton Salgóig, onnan gyalogséta a Szilvásköre. Visszaindulás gyalog a Vizválasztón át d. u. 5—6 óra között. Vezető: Puschmann Gyula. Élelmezésről mindenki maga gondoskodik. Minél számosabb részvételt kér a Turabizottság.

Uj vendéglő. A város egyik legszebb helyén, az uszoda felett levő hegyoldalán, árnyas fák alatt, a bányatelepi nagy sportpálya mellett f. hó 20.-án fog ünnepélyesen megnyilni, a sportliget vendéglő, mely a város tulajdonát képezi. A bérlője Tóth István, volt bgyarmati jóhirü vendéglős, akinek személye garancia arra, hogy a szolid árak mellett, szolid kiszolgálásban is lesz része városunk közönségének.

Nagyesabásu kulturest lesz jul. 4-én este az acélgyári Olvasóegylet nyári helyiségében, az Ébredő Magyarok Egyesületének rendezésében. Bővebbet jövő számunkban.

A Salgótarjáni M.Á.V. segédtisztek köre ma 19-én este 8 órai kezdettel, a nagyállomáson levő vámhelyiség összes termeiben mükedvelő előadással egybekötött nyári táncmulatságot rendez. Belépőjegy 10000 K.

Hirdetmény. Értesitem a város közönségét, hogy a városházán a hivatalos órák jun. hó 15-től szept. hó 15-ig a 118/1926. kgy. számu határozattal délelőtt 8—12-ig és délután 2—4 óráig tartó időben állapittatott meg. Polgármester.

Laktanyaszentelés városunkban. A magasztos ünnepségről, mely kormányzónk születésnapján városunkban lefolyt lapzárta miatt jövő számunkban fogunk részletesen megemlékezni.

A starjáni kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

1513/1926 szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Starján és Vidéke Hitelszövetkezet végrehajtónak Bodor János végrehajtást szenvedő ellen inditott végrehajtás ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 5000000 kor. tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a salgótarján kir. járásbiróság területén levő Mátranovák községben fekvő, s a mátranovaki 27 sz. tjkvben A+1 sor 126 hrsz. (Ház 10 sz. az udvar s kerttel 330□öl). alatt felvett ingatlanból Bodor János B. 9. A. illetőségére 17.873.000 Koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban.

Az árverést 1926. évi augusztus 26 napján dél e. 10 órakor fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881:LX. t.-c. 42. §-ban meghatározott árfolyammal számitott óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállitott letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláirni (1881:LX. t.-c. 147., 150., 170. §§.; 1908 LX. t.-c, 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapitott bánatpénzt, az általa igért ár ugyanannyi százalékáig kiegésziteni, (1906: XLI. 25. §.)

Salgótarján 1926. évi junius hó 4.

Zelenka Ottó sk. kir. jb. elnök.

A kiadvány hiteléül:

Csomor Mátyás telekkönyvvezető.

Polgári háboru hadászata és harcászata

Irta: SAROLÉA CHARLES, az edinburgi egyetem tanára.

A hires, 1925-ben megjelent könyv: „Ce que jeyi vu en Russie soiétiyue." (Amit szovjet Oroszországban láttam) szerzője.

A kommunizmus és szocializmus veszélyeinek megismerése és tanulmányozása egy különös paradoxonra vezet bennünket: ugyanis a polgári háboru hadászata és harcászata az utóbbi évtben hatalmasabb lett mint az idevonatkozó katonai erőmegnyilatkozásuk maguk és azok ismerete oly óriási anyagot képes, hogy külön tudománnyá fejlődött. Amig a rendes háboru stratégiája és taktikája a hallatlan mennyiségben mozgósitott emberi és anyagi tömegek folytán önmagát élte tul és egyelőre az elért és a világháboruban a klimázat a megért események után, okvetlen retrográd stádiumban van, mi által egy modern Napoleon zsenialitása feleslegessé vált, addig a láthatatlan eszközökkel folytatott polgári háboru stratégiája hatalmas lendületet vett méreteiben, amelynek harctere határt nem ismer és amelynek hadi anyaga korlátlanul merit az emberiség forradalmárainak és demagógjainak táborából.

Megértük a XX. században egyelőre azt, hogy Machiavell tantételei érvényüket vesztve, egy sokkal lázitóbb és veszedelmesebb háremodornak adták át helyüket: a latens forradalom sohsem nyugvó és küzdő tömegei taktikájának.

A kapitalista rendszerü hadseregek taktikája és stratégiája Nagy Frigyes, Napoleon és Moltke gróf személyein keresztül a katonai külön tudományok óriási tárházát épitette ki. De a polgári háboru hadászat és harcászatának is megvannak a maga tudományos központjai és tanárai A jelen bolsevista Oroszország minden egyeteme immár kiváló agitátor központtá fejlődött. A kommunista főiskolák egy-egy Sandhurst, Saint-Syr, avagy Wiener Neustadt-ot jelentenek. A propaganda müvészetté vált és aolondok lélektanának tanulmányozása komoly tudománnyá fejlődött. A demagógok izgatása ma valósággal karriert jelent. A modern kor agitátora immár nem amatőr,

hanem professzionista: egyszóval rendszeresen üzik a forradalmasitás tudományának technikáját és fokozni akarják azt egészen a végső eredményig.

Igyekeztem összeállitani az uj szocialista stratégiának legfőbb principiumait és azokat pontokba foglalva, akár csak Wilson foglalta 14 pontba eszméit, alábbiakban állitottam össze.

De amig az amerikai államférfi 14 pontja főleg csak egyéni véleményt képviselt, addig az Uj Tyrannusok formulái nem vesznek el a homályban, hanem ellenkezőleg, kérlelhetetlen logikával haladnak tovább utjukon.

Az uj szocialista nem egy álmodozó sem egy idealista, hanem egy sötét lelkü realista és opportunista. Minden eszközt elfogad, mely a jelenlegi rend felboritására alkalmas. Mi még kietlen kommunizmusról beszélünk, ez tévedés, mert a valóságban a kommunizmus cinikus, rideg és számitó. Az oroszlán bátorságát egyesiti, a kigyó mérgével. A kommunizmus ért ahhoz, hogyan kell nemzeti fanatizmust nemzetközi forradalmak szolgálatába állitani. A kommunizmus viszont a szocializmussal játsza a nagyvonalu körbekörbe játékát szerte a világon.

2. A modern szocialista barátait az összes osztályokból veszi. Veszi az intellektuális arisztokráciából, épugy, mint a kapitalista plutokráciából. Befogja a kapitalistákat, hogy a kapitalista ellen harcolhasson. Befonja az idealistákat épugy, mint materialistákat, a kereszténveket és istentagadókat egyaránt és a militaristát és pacifistát is. Mindezekből lesznek a kommunizmussá elfajult szocializmus vezetői: csak az, akinek vélt érdekében folyik az egész küzdelem, a munkás, az nem lehet igazi vezető soha.

3. Az uj kor szocialistájának hatalma nem a szóban rejlik. Tudja, hogy a szám sokszor inkább ront, mintsem hogy használ. A német szocialista-párt dacára sokmillió tagjának, sohasem lesz egy igazi kombattáns párt és sohasem fog egy félnapos palotaforradalomnál többet végrehajthatni. Amikor a nagyháboru kiütött, inkább támogatták a császárt. Az uj szocialista azonban nagyon jól tudja, hogy a forradalmak jelentéktelen minoritások: tehát kisebbségek eredményei lehetnek csak. Csak a polgári pártok hisznek a számszerü többség törvényszerüségében. A kisebb szám már természeténél fogva is alkalmas arra, hogy terrorizmus uralmat gyakoroljon egy pipogya többségen. Skrupulus nélküli kevés ember kell, akik mindenek feletti bátorsággal állanak a forradalmak emelődaruinál. A halálos mérget nem kell nagy adagban beadnunk, valamint egy végtelen kis mikróba is alkalmas a betegségek és epidemiák terjesztésére.

A jelen kor szocialistája azonban nem átalja a parlamentarizmusnak eszközeivel is küzdeni. Igy egy polgári parlament esetleg melegágya lehet a forradalom elősegitésének, mert egyes kommunisták a parlament segélyével kürtölhetik világgá tanaikat, s e mellett apostoli nimbusba burkolóznak. De ha kell skandolózus jelenetek rendezésével alacsonyithatják a parlament képét, munkásságát pedig obstrukcióval tehetik lehetetlenné.

4. A kommunista minden alkalmat kihasznál. A háboruban egész szervezete permanciában dolgozott. 1848-ban osztrák és magyar demagógok a francia forradalomra támaszkodtak. 1871-ben a kommunisták a porosz-francia hadjáratot használták ki, 1905-ben a moszkvai diktátorok a japán háborut használták fel és végül 1917-ben a világháboru leple alatt dolgoztak. 1920-ban és 1921-ben az angol szocialisták majdnem katasztrofális eredményt értek el Anglia forradalmasitásában, ami viszont a jelenlegi forradalmi világhelyzetnek tudható be.

(Folytatjuk)

Meghivó!

A salgótarján és Vidéke Általános Fogyasztási Szövetkezet 1926 évi julius hó 4-én délután 3 órakor a Vigadó nagytermében tartja meg az 1925. évről rendes évi közgyülését, amelyre a szövetkezet t. tagjait ezuton hivja meg az igazgatóság. Napirend; 1.) 1925. évi 7000. P. M. számu rendelet alapján az 1925. évi január hó 1. napján fennálló vagyonátlagról elkészitett leltár és ujértékelt megnyitó mérlegre vonatkozó igazgatósági és Felügyelőbizottsági, javaslatok. 2.) A Magyarországi Fogyasztási és Termelőszövetkezetek Egyesülete által az ujértékelésre vonatkozó adott szakvélemény előterjesztése. 3.) Az ujértékelt megnyitó mérleg megállapitása. 4.) Az ujonnan jegyzendő üzletrészek névértékének megállapitása. 5.) Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése az 1925 üzletévről. 6.) Az 1925. évi mérleg, illetve zárszámadás megvizsgálása és megállapitása. 7.) Határozathozatal 1925. évi veszteség fedezéséről. 8.) Az igazgatóság és a felügyelőbizottság felmentvénye tárgyában határozathozatal. 9.) Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása. 10.) Az alapszabályok módositása. 11.) Inditványok.

1926. évi junius hó 15.-én.

Az igazgatóság.

70.000/1926. VI. szám.

Pályázati hirdetés

Hadiárva ösztöndijra.

Az 1923. évi 4670 M. E. sz. rendelet, illetve a 70000/1926 N. M M. sz. rendelet megjelent a Budapesti Közlöny f. évi 111. számában) alapján hadirokkantak gyermekei és hadiárvák részére ösztöndijat fogok engedélyezni, melynek feltételei a következők.

Az 1926/1127. tanévre ösztöndijat nyerhet középiskolai, vagy főiskolai tanulmányai, vagy tanonckiképzése ideje alatt a nem hivatásos állományba tartozott katona hadiárvája és a nem hivatásos állományból származó legalább 25 százalékos hadirokkant gyermeke, ha:

1. középiskolai, vagy főiskolai tanulmányok esetén életének 24.-ik, tanonckiképzés esetén pedig életének 20-ik évét még nem töltötte be és a legutóbbi iskolai évet jeles (1-es), vagy (kivételesen) jó (2-es) eredménnyel végezte;

2. szülője, vagy eltartásra köteles más hozzátartozója és maga a gyermek vagyontalan és keresetük, illetve jövedelmük sem számottevő.

Nem kaphat ösztöndijat az a tanuló

a) aki másféle ösztöndijban, vagy egyéb számottevő támogatásban (pl. ingyenes intézeti ellátásban) részesül;

b) aki állam, vagy nemzetellenes magatartása, erkölcsi fogyatkozása, büntetett előélete miatt kifogás alá esik.

Az ösztöndij összege:

Főiskolai hallgatók részére évi 100 pengő, középiskolák négy felső osztálya (vagy ezzel egyrangu más iskolák megfelelő osztálya) tanulói részére évi 80 pengő, középiskolák négy alsó osztályának tanulói részére évi 70 pengő, tanoncok részére évi 50 pengő.

A kérvényezések határideje 1926. évi szeptember hó 1-je.

A kérelmet a tanuló (tanonc) szülője, gyámja, vagy más eltartásra köteles hozzátartozója az erre szolgáló ürlapon tartozik előterjeszteni. Az előirt ürlapok a m. kir. népjóléti és munkaügyi minisztériumi számvevőség VIII. osztályától (Budapest, IV. Eskütér 1. udvari épület 5. ajtó) kérhetők.

Az ürlapot pontosan ki kell tölteni, azután az iskola vezetőjével (tanoncoknál a munkaadóval), ugyszintén az illetékes előljárósággal záradékoltatni.

Az ürlaphoz csatolni kell: 1. a tanuló legutóbbi évvégi iskolai bizonyitványát (vagy annak hiteles és teljes másolatát), tanoncoknál a tanonczerződést, (vagy hiteles másolatát), 2. a szülőnek, vagy a hadiárvának az illetékes hatóságtól beszerezhető „Egyéni-lap" másolatát.

Aki a mult tanévben hadiárva ösztöndijban már részesült, tartozik ezt a körülményt — saját érdekében — a kérésben feltünően jelezni.

A kérést közvetlenül a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszterhez kell intézni. A kérelmek bélyegmentesek.

Hiányos, vagy elkésett kérvények nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1926. évi május hó 18.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Bánóczy Kálmán s. k.
miniszteri tanácsos.

Árvaházi sorsjáték

huzása visszavonhatatlanul

junius 28.-án

Főnyeremény

500,000.000 K. é.

1.000 drb.

értékes nyeremény,

1 mázsa arany, ezüst, brilliáns **ékszer.** **1**

egy sorsjegy **5000 K.**

Minden dohánytőzsdében.

EGY MEGOLDOTT PROBLÉMA

TAPDÚS KEVÉS ALKOHOLLAL

UJRA DE NEM BODIT

ORVOSOK AJÁNLJÁK!

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban!

Nagyrabecsült Hölgyeim és Uraim

további

ÁRZUHANÁS

csak az udvarban, cim Olcsó Mararadékvásár

Budapest, Király ucca 32.

Alapitva 1895 év.

Schifon, voile, divatgrenadin, szines crepp, sima delén, nyers mollinó métere 8.900 kor. U.m. festő, vagy karton 12.000 kor., delen, vagy mosott vászon 11.000 kor., angin, vagy kanavász 3.000 kor., oxford, vagy zephir 15.800 kor., selyemfényü cloth 22.000 kor., sima liberty 18.800 kor., női schottis, vagy pepita szövet 25.000 kor., duplaszéles női szövet minden szinben 29.000 kor., sötétszürke öltönyanyag 50.000 kor., 140 cm. férfiszövet 66.000 kor., duplaszéles gyapjuvoile női szövet 49.000 kor., duplaszéles gyapju scheviott szövet 69.000 kor., crepp maroquin 6.900 kor., eponge 19.000 kor., crepe de chine 69.000 kor. szalmazsák 56000 kor., virágos vattapaplan 184.000 kor., egy garnitura 2 ágy egy asztalteritő összesen 250.000 kor., pohártörlő, vagy delénkendő 9.800 kor., törülköző 11.800 kor., 2 m. hosszu fehéritett lepedő, vagy fehér étkezőabrosz darabja 59.000 kor., kész paplanlepedő 98.000 kor., zsebkendő 3.500 kor., himzett női ing, vagy nadrág 8.900 kor., duplagallérps szines férfiing darabja 59.000 kor., rövid alsónadrág 23.000 futószőnyeg 28.000 kor., további női, vagy férfi gyapjuszövetmaradékok minden elfogadható árban,

Postai rendeléseket lelkiismeretesen teljesitünk.

Az Altesse

cigarettapapir jutalomakciója I. kiosztásának **eredménye:**

10 millió korona, Pocsai János, Békés 5 millió korona Kun János, Gyula 5 á. 1 millió korona, 10 á. 5 százezer, 50 á 1 százezer, valamint 7934 vigaszdij.

A következő kiosztás november 15-én.

Michelin Pneu

gyári lerakat

motor és kerékpár

autófelszerelések legversenyképesebben

Nagy József, Budapest, VI. Andrássy-ut 35.

Telefon: 2—97.

Tégla és tetőcserép

a legolcsóbb napiáron, tetszés szerinti mennyiségben kapható.

Osztrovics féle tégla és tetőcserépgyár bérlete.

Salgótarján.

Értesitem

Salgótarján és vidéke n. é. közönségét, hogy

Kárpitos és fényező

műhelyemet f. év junius 1-től jelenlegi Fő-ucca 305. (Hohhauser féle ház) alól, Uj telep 5 sz. (Zagyvai rakodóval szemben) saját házamba helyezem át.

Készitek mindennemü kárpitos és fényezőmunkát, ugy mint diványokat és aezlonokat. ágymatracokat, ágybetéteket, ablakfüggönyöket, butorok, székek, fotelek kárpitozását, mindenfajta bőr munkát, teljes uriszoba berendezéseket, hintó, hajtókocsi és egyéb fényező munkákat, valamint mindenféle javitásokat és átalakitásokat. Kivánságra házhoz is megyek.

kiváló tisztelettel:
Gyetvai Géza
kárpitos és diszitő.

ÓVÁS! Az „AEROXON" mézes-szalagos légyfogó a szeggel 20 éve változatlanul a világ legjobb légyfogója. — Hossza 1 méter, szélessége 4 és fél cm. Az utánzatok egy része 65, mások pedig 75—80 cm. hosszuak és csak egyrésze egy centiméterrel keskenyebb. Az „AEROXON" a legnagyobb hőségben is megtartja 4—6 hétig a fogóképességét és nem folyik le a szalagról. Az utánzatok közül sok lefolyik és már néhány nap után száraz. — Az „AEROXON" jobb de nem drágább, mint a silány utánzat. Követelje tehát saját érdekében az „AEROXON" légyfogót. Mindenhol kapható. Utánzatot utasitson vissza

Magyarországi főügynöksége:

Tolnai János Jenő

Budapest, VI. Szondy utca 73.
Telefon: L. 970 30.

Nyomatott „A Munka" könyvnyomdában Salgótarján. — Tulajd: Végh Kálmán.